

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 49/18

Luxemburg, 17 april 2018

Arrest in de gevoegde zaken C-195/17, C-197/17 tot en met C 203/17, C-226/17, C-228/17, C-254/17, C-274/17, C-275/17, C-278/17 tot en met C-286/17 en C-290/17 tot en met C-292/17
Helga Krüsemann e.a. / TUIfly GmbH

Pers en Voorlichting

Een „wilde staking” van het vliegend personeel na de onverwachte aankondiging van een herstructurering is geen „buitengewone omstandigheid” op basis waarvan de luchtvaartmaatschappij zich kan bevrijden van haar plicht tot compensatie in geval van de annulering of langdurige vertraging van vluchten

De risico's die voortvloeien uit de sociale gevolgen die met dergelijke maatregelen gepaard gaan, zijn inherent aan de normale uitoefening van het bedrijf van de luchtvaartmaatschappij

Op 30 september 2016 heeft de directie van de Duitse luchtvaartmaatschappij TUIfly onverwacht aan zijn personeel aangekondigd dat er plannen waren om de onderneming te herstructureren. Die aankondiging heeft ertoe geleid dat het vliegend personeel zich na een oproep die uitging van de werknemers zelf, gedurende ongeveer een week ziek heeft gemeld. Tussen 1 en 10 oktober 2016 was het ziekteverzuim, dat gewoonlijk in de ordegrrootte van 10 % was, opgelopen tot 89 % van het cockpitpersoneel en tot 62 % van het cabinepersoneel. Op 7 oktober 2016 heeft de directie van TUIfly zijn personeel in de loop van de avond meegedeeld dat een akkoord was bereikt met zijn vertegenwoordigers.

Wegens die „wilde staking” moesten vele vluchten van TUIfly worden geannuleerd of hebben die een vertraging bij aankomst van drie uur of meer opgelopen. Omdat zij meende dat het om „buitengewone omstandigheden” in de zin van de verordening van de Unie over de rechten van luchtreizigers¹ ging, heeft TUIfly echter geweigerd de getroffen passagiers de daarin bepaalde compensatie (namelijk 250, 400 of 600 EUR, afhankelijk van de afstand) te betalen. Het Amtsgericht Hannover en het Amtsgericht Düsseldorf (rechters in eerste aanleg te Hannover en Düsseldorf, Duitsland), waarbij zaken zijn aangespannen om betaling van die compensatie te verkrijgen, vragen het Hof van Justitie of de spontane afwezigheid van een aanmerkelijk deel van het vliegend personeel in de vorm van een „wilde staking”, zoals hier aan de orde, valt onder het begrip „buitengewone omstandigheden”, in welk geval de luchtvaartmaatschappij zich zou kunnen bevrijden van haar plicht om compensatie te betalen.

In zijn arrest van vandaag heeft het Hof deze vraag ontkennend beantwoord: de spontane afwezigheid van een aanmerkelijk deel van het vliegend personeel (in de vorm van een „wilde staking”, zoals hier aan de orde), die zijn oorsprong vindt in de onverwachte aankondiging door een uitvoerende luchtvaartmaatschappij van een herstructurering van de onderneming, na een oproep die niet van de werknemersvertegenwoordigers van de onderneming uitging maar spontaan van de werknemers zelf, die zich ziek hebben gemeld, valt niet onder het begrip „buitengewone omstandigheden”.

Het Hof herinnert eraan dat volgens de verordening aan twee cumulatieve voorwaarden moet zijn voldaan, wil een gebeurtenis als „buitengewone omstandigheid” kunnen worden aangemerkt: 1) zij mag vanwege haar aard of oorsprong niet inherent zijn aan de normale uitoefening van het bedrijf van de luchtvaartmaatschappij en 2) de luchtvaartmaatschappij kan er geen daadwerkelijke invloed op uitoefenen. De loutere omstandigheid dat in een overweging van de verordening is vermeld dat dergelijke omstandigheden zich in het bijzonder kunnen voordoen in geval van een

¹ Verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91 (PB 2004, L 46, blz. 1).

staking, betekent niet dat een staking noodzakelijkerwijs en automatisch een grond is voor vrijstelling van de verplichting om compensatie te betalen. Er moet juist per geval worden beoordeeld of aan de twee eerdergenoemde voorwaarden is voldaan.

Het Hof stelt vast dat in dit geval niet aan die twee voorwaarden is voldaan.

In de eerste plaats zijn herstructureringen en reorganisaties immers onderdeel van een normale bedrijfsvoering. Het is dus gewoon dat luchtvaartmaatschappijen in de uitoefening van hun bedrijf kunnen worden geconfronteerd met onenigheid of zelfs conflicten met de leden van hun personeel of een deel van dit personeel. In een situatie zoals die welke zich eind september/begin oktober bij TUIfly heeft voorgedaan, moeten de risico's die voortvloeien uit de sociale gevolgen die met dergelijke maatregelen gepaard gaan, dus worden geacht inherent te zijn aan de normale uitoefening van het bedrijf van de luchtvaartmaatschappij in kwestie.

In de tweede plaats kan TUIfly niet worden geacht geen daadwerkelijke invloed te hebben kunnen uitoefenen op de „wilde staking” die hier aan de orde is. Die „wilde staking” is immers niet alleen terug te voeren op een besluit van TUIfly, zij is ook, ondanks het hoge ziekteverzuim, opgehouden nadat TUIfly op 7 oktober 2016 een akkoord met de werknemersvertegenwoordigers had gesloten.

Het Hof merkt nog op dat het feit dat de desbetreffende actie van het personeel naar het toepasselijke Duitse arbeidsrecht als „wilde staking” moet worden gekwalificeerd omdat die niet officieel door een vakbond is begonnen, niet van belang is voor de beoordeling van het begrip „buitengewone omstandigheden”.

Indien een onderscheid zou moeten worden gemaakt tussen stakingen die naar het toepasselijke nationale recht wettig zijn en zij die dat niet zijn, om te bepalen of die als „buitengewone omstandigheden” in de zin van de verordening over de rechten van luchtreizigers moeten worden aangemerkt, zou dat immers tot gevolg hebben dat het recht van de passagiers op compensatie afhankelijk wordt gesteld van de arbeidswetgeving van elke lidstaat, waardoor afbreuk zou worden gedaan aan de doelstellingen van de verordening om een hoog niveau van bescherming van de passagiers te waarborgen en ervoor te zorgen dat de luchtvaartmaatschappijen hun bedrijf onder geharmoniseerde voorwaarden uitoefenen op het grondgebied van de Unie.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" 📡 (+32) 2 2964106